

VETO-hanke / Patananjoen Pihlajamaan ohitusuoman kunnostus

Tekla § 44

valmistelija: tekninen johtaja

Asia

VETO (Vedet kuntoon ja tutuiksi) -hanke on Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry:n vetämä vesien suojelu- ja kunnostushanke. Hankkeessa parannetaan vesistöjen tilaa ja virkistyskäyttömahdollisuuksia. Hankkeessa tavoitellaan maa- ja metsätalouden, turkis- ja turvetuotannon sekä hulevesien kuormituksen vähentämistä sekä lisätä tietoa valuma-alueen jokien, järvien ja meren vesi- ja rantaluonnosta ympäristökasvatuksen ja tiedotuksen keinoin.

Hankealueena on Etelä- ja Keski-Pohjanmaa sekä Pohjanmaa. Hanketoimintojen alueena on Luodon-Öjanjärveen laskevien vesistöjen (Ähtävänjoki, Purmonjoki, Kovjoki ja Kruunupyynjoki) valuma-alueet sekä läheinen merialue sekä vähäisemmältä osin Perhonjoen valuma-alue.

VETO-hankkeen yhteydessä on tehty suunnitelma Patananjoen Pihlajamaan ohitusuoman kalataloudelliseksi kunnostamiseksi.

YHTEENVETO KUNNOSTUSPERIAATTEISTA PIHLAJAMAAN OHITUSUOMAN ALUEELLA

Kutusoraikot: Ohitusuomalla keskitytään olemassa olevien sorakoiden paikalla pysymiseen ja sorakoiden toimivuuteen juoksutuskausi-
na. Toimivuudessa kiinnitetään huomiota harjuksen yms. kevätku-
tuisten kalojen lisääntymismahdollisuuksien parantamiseen.

Alavirtaamillakin veden syvyyden on oltava soraikon päällä <10 cm ja kiihtyvä virran nopeus 15-30 cm/s. Olemassa olevien sorapaikkojen toimintaa varmistetaan muotoilemalla uomaa ohjuripuin sekä virtaa ohjaavilla lohcareilla. Tarvittaessa sijoitetaan puunrunkoja soraikojen tuntumaan, jolloin veden mukana kulkeutuva hienoaines ei laskeudu soraikon päälle tukahduttamaan mätiä. Puiden varjostus soraikkoalueilla pyritään säilyttämään tai lisäämään.

Pienpoikasalueet: rakennetaan tai parannetaan kutusoraikkojen välittömään yhteyteen. Runsas vesisammalkasvillisuus on huokostilaa korvaavana ja ravintoa tarjoavana ympäristötekijänä pienpoikasille tärkeää ja niiden esiintymät pyritään mahdollisuuksien mukaan säilyttämään. Pienpoikasille on eduksi, että rannoilla kasvaa ainakin osittain uoman päälle kaartuvaa ja suojaa tuottavaa puustoa tai pensaikkoa.

Aikuisten kalojen alueet: Poikasia suurempikokoisten kalojen kesäaikaista elinaluevalikoimaa parannetaan lisäämällä syvemmille alueille harvakseltaan lohkarekoon kiveä ja hyödyntämällä uomassa jo olevaa liekopuustoa ja antamalla rannoilla vanhentuvan puuston kaatua jokeen ja säilyttämällä rantavarjostus koko jakson alueella.

Muuta: Kunnostusten ensisijainen tarkoitus on parantaa eri kalalajien mahdollisuutta hyödyntää ohitusuomaa vaellustienään Perhonoesta Patananjokeen ja takaisin. Kunnostuksissa pyritään käyttämään mahdollisimman paljon uomassa tai sen penkoilla olevaa kivi- ja puumateriaalia, jolla vähennetään olennaisesti töiden aikaista massojen liikuttelutarvetta. Kaikki kunnostustyöt tehdään siten, että otetaan huomioon joen virtaamakäyttäytyminen eli työt toteutetaan tulvanvaaraa lisäämättä ja ympäristön kuivatuskykyä vaarantamatta. Kunnostustoimet keskitetään koskialueisiin.

Kustannusarvio:

Talkoo-, kone- ja suunnittelutyön kustannukset ovat arvioitu 8 500 €, lisäksi tulee muita menoja kuten tiivistyskangas ym. materiaalit noin 2 000 €, jolloin kustannukset ovat noin 10 500 €. Kunnostettavien alueiden yhteispituus on noin 800 m.

Esitys, tekn.joht

Lautakunta merkitsee VETO-hankkeen tiedotuksen tiedokseen.

Pihlajamaan ohitusuoman kunnostushanketta jatketaan VETO 2-hankkeessa vuosina 2022-2025 yhteistyössä Pohjanmaan vesien-suojeluyhdistys ry:n (PSVY) kanssa. PVSY ry koordinoi hanketta ja hakee rahoitusta hankkeelle. Hankkeen tavoitteena on kunnostaa Pihlajamaan ohitusuoma taimenkannan kutualueeksi Eero Hakalan suunnitelman mukaisesti.

Tekninen lautakunta varaa hankekustannukset ympäristövalvonnan investointikustannuksiin.

Päätös

Hyväksyttiin
